

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/81/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719204014
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719204014.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Gabriely Veselovej a JUDr. Evy Kyselovej, v spore žalobcu: Walden, s. r. o., so sídlom 1. čsl. brigády 1/5405, 038 61 Vrútky, IČO: 45 850 038, zastúpeného: Mgr. Elena Szabóová, advokátka, so sídlom L. X., Y. L. X, proti žalovanému: Stredoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina, IČO: 36 442 151, v konaní o vypratanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 9C/18/2012-315 zo dňa 18.12.2015, takto

rozhodol:

- I. Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanému voči žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.
- III. Žalobcovi voči žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.
- IV. O výške náhrady trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Martin rozsudkom č.k. 9C/18/2015-315 z 18. decembra 2015 (v poradí druhým) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť vypratať nebytový priestor o výmere 62,95 m², nachádzajúci sa v prevádzkovej budove súp. č. XXXX, postavenej na parcele KN-C 662/17 k.ú. E., zapísanej na LV č. XXXX pre k.ú. E..

Žalobca v podanej žalobe uviedol, že je vlastníkom budovy, v ktorej je umiestnená trafostanica patriaca žalovanému a že žalovaný ju užíval do rozlohy 32,95 m² na základe nájomného vzťahu a do rozlohy 30 m² ako oprávnený zo zákonného vecného bremena podľa zmluvy o nájme nebytových priestorov z 27.4.2011 (čl. I. ods. 3 a 5 zmluvy). K 31.12.2011 došlo k skončeniu nájomného vzťahu a pre nesplnenie zákonom vymedzenej rozlohy trafostanice (ust. § 22 ods. 1 písm. a) zák. č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny dávalo oprávnenie energetickému podniku stavať trafostanicu na cudzej nehnuteľnosti len do rozlohy 30 m²) zákonné vecné bremeno žalovanému nevzniklo. Žalovaný užíva od uvedeného dátumu celý nebytový priestor bez právneho dôvodu, a preto sa žalobca domáha ochrany vlastníckeho práva v zmysle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenie, že rozhodnutím Odboru pre výstavbu rady Mestského národného výboru v Martine č.: Výst/2783/75, evidenčné číslo 212/75zo dňa 15.8.1975 (v tom čase príslušný stavebný úrad) bolo vydané povolenie stavebníkovi Okresný národný výbor - odbor výstavby - Stavoinvesta v Martine na stavbu Trafostanica TS4 Vrútky - centrum II., že podľa kolaudačného rozhodnutia Mestského národného výboru, odbor územného plánovania, architektúry, vodného hospodárstva, energetiky, poľnohospodárstva a lesníctva v Martine č.j.: 1518/77/Tč zo dňa

2.8.1977 bolo povolené užívanie stavby Trafostanice a že Hospodárskou zmluvou č. 2/1977 o prevode správy národného majetku Okresný národný výbor Martin ako odovzdávajúca organizácia previedla správu na preberajúcu organizáciu Stredoslovenské energetické závody RZ Martin, stavby - trafostanice ku dňu 1.10.1977. Ďalej mal preukázané, že podľa výpisu z LV č. XXXX KN pre obec Vrútky je ako vlastník nehnuteľnosti - stavby súp. č. XXXX postavenej na parc. č. 662/17 - prevádzková budova zapísaný žalobca, a to v celosti (titul nadobudnutia kúpna zmluva, ktorej vklad bol povolený z 27.4.2011), že žalobca ako prenajímateľ a žalovaný ako nájomca uzatvorili dňa 10.8.2011 zmluvu o nájme nebytových priestorov, v ktorom sa nachádza trafostanica a že žalobca listom z 14.9.2011 dal výpoveď uvedenej zmluvy v 3-mesačnej výpovednej lehote, ktorá bola žalovanému doručená 19.9.2011. Podľa záverov znaleckého posudku č. 3/2014 vypracovaného znalcom Ing. Jozefom Holienčíkom trafostanica umiestnená v nehnuteľnosti vlastnícky patriaca žalobcovi predstavuje jeden funkčný celok, ktorého celková výmera je 62 m² a ktorý nie je možné rozdeliť. Nejde o malú trafostanicu do rozlohy 30 m² a keďže ide o jeden funkčný celok, nebolo možné prijať záver, že zákonné vecné bremeno v zmysle § 22 ods. 1 písm. a) zák. č. 79/1957 Zb. vzniklo aspoň do rozlohy 30 m². Dospel preto k záveru, že nebol splnený jeden z dvoch základných predpokladov vzniku vecného bremena v zmysle vyššie citovaného ustanovenia, a teda že žalovanému právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa tohto ustanovenia vzniknúť nemohlo. Druhú podmienku, a to, či trafostanica bola postavená na cudzej nehnuteľnosti, neskúmalo. V súvislosti s posúdením vzniku prípadného zákonného vecného bremena, považoval za určujúci stav v čase rozhodovania (§ 154 ods. 1 O.s.p.). Poukázal na právnu úpravu zák. č. 251/2012 Z.z. účinného od 1.9.2012, a to na ust. § 11 ods. 1 písm. g), podľa ktorého držiteľ povolenia alebo ním poverená osoba môže v nevyhnutnom rozsahu a vo verejnom záujme vykonávať na cudzích nehnuteľnostiach povolenú činnosť na elektroenergetických zariadeniach alebo na plynárenských zariadeniach potrebných na zabezpečenie prevádzky sústavy alebo siete, ktorých výstavba bola povolená podľa stavebných predpisov. Keďže výstavba trafostanice umiestnenej v nehnuteľnosti vlastnícky patriacej žalobcovi, bola povolená podľa vtedy platných stavebných predpisov, usúdil, že žalovaný má oprávnenie podľa zák. č. 251/2012 Z.z., ktoré je podľa ods. 8 vecným bremenom spojeným s vlastníctvom nehnuteľnosti. To znamená, že ide o vecné bremeno vzniknuté zo zákona, čo predpokladá ust. § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, a preto dospel k právnenému záveru, že žalovaný nezasahuje do vlastníckeho práva žalobcu neoprávnene, a teda nie sú naplnené zákonné predpoklady pre vyhovieť žalobe o vypratania nehnuteľnosti vyplývajúce z ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal, a to aj napriek tomu, že bol v konaní úspešný, a preto by mu patrili podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s ohľadom na skutočnosť, že sa v tom čase priznávali trovy iba na návrh (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a žalovaný návrh na náhradu trov konania neurobil, súd rozhodol tak, že mu ich nepriznal.

2. Krajský súd rozsudkom č.k. 5Co/74/2016-354 z 31.mája 2016 na odvolanie žalobcu rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, na základe ktorého Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dovolačný súd konštatoval, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemožno považovať za presvedčivý, a teda zodpovedajúci zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 387 ods. 2 CSP, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolanie žalobcu považoval za dôvodné, preto Najvyššiemu súdu SR neostalo iné, než napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Pre ďalšie konanie dovolačný súd poznamenal, že zákonné vecné bremená sú svojou povahou vecné bremená sui generis, ktoré podľa zák. č. 79/1957 Zb. prislúchali spravidla energetickým podnikom a ako oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam boli v zákone upravené v piatom oddieli pod názvom „Spoločné ustanovenia“. Oprávnenia energetického podniku boli vymenované v § 22 ods. 1 cit. zák., viazali na dotknutej nehnuteľnosti ako vecné bremeno a mohli vzniknúť len za predpokladu, ak zariadenie pre rozvod elektriky (stanica, elektrické vedenie) bolo postavené na cudzej nehnuteľnosti (spravidla na cudzom pozemku); nemožno vylúčiť aj zriadenie v cudzej stavbe. Tieto zariadenia pre rozvod elektriny bolo možné podľa tohto zákona stavať na cudzích nehnuteľnostiach bez súhlasu vlastníka dotknutej nehnuteľnosti. Aby boli vlastníci najmä pozemkov obmedzovaní v ich vlastníckom práve v čo najmenšom rozsahu, energetickým podnikom prislúchalo oprávnenie stavať bez súhlasu vlastníka len malé stanice do rozlohy 30 m². Zmyslom určenia maximálnej rozlohy stavby stanice bolo zabrániť energetickému podniku obmedzovať vlastníka pozemku v jeho užívaní bez možnosti udeliť súhlas v

akomkoľvek rozsahu. Pokiaľ nešlo o stavbu trafostanice na cudzej nehnuteľnosti, takéto obmedzenie samozrejme neplatí a v takomto prípade ani neprichádzalo do úvahy použitie ust. § 22 a nasl. zák. č. 79/1957 Zb.

V preskúmvanej veci z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplýva, že by v roku 1975, kedy bolo vydané Odborom výstavby a vodného hospodárstva rady Mestského národného výboru v Martine rozhodnutie o povolení stavby trafostanice TS4 Vrútky - centrum, resp. v roku 1977, kedy bola stavba trafostanice dokončená a bolo vydané kolaudačné rozhodnutie, išlo o stavbu na cudzom pozemku (pozemku, ktorý nepatrí štátu), resp. o stavbu v cudzej nehnuteľnosti. V tomto období preto žalovanému (jeho predchodcovi) žiadne vecné bremeno zodpovedajúce oprávneniam podľa § 22 ods. 1 zák. č. 79/1957 Zb., včítane oprávnenia stavať na cudzích nehnuteľnostiach malé stanice do rozlohy 30 m² vzniknúť nemohlo.

Vzhľadom na skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, bolo však potrebné skúmať, či prípadne v ďalšom období nedošlo k splneniu zákonnej požiadavky existencie stavby trafostanice na cudzom pozemku (v cudzej stavbe) a ak áno, bolo potrebné ustáliť, kedy k tomu došlo, akým spôsobom a aké právne následky z toho pre strany sporu vyplývajú. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu, že stavbu - prevádzkovú budovu súp. č. XXXX, v ktorej sa nachádza aj trafostanica a pozemok parc. č. 660/9 o výmere 1.454 m², na ktorej stojí uvedená stavba, previedol štát v rámci privatizácie národného majetku podľa zák. č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na právnické alebo fyzické osoby vo verejnej dražbe konanej 15.8.1991 do vlastníctva fyzickej osoby (Ing. W. D.). Týmto momentom nepochybne nastal stav, že trafostanica sa nachádza v cudzej nehnuteľnosti a teda, že došlo k naplneniu zákonnej požiadavky, ktorá je predpokladom vzniku oprávnení prislúchajúcim žalovanému v podobe vecného bremena viaznuceho na dotknutej nehnuteľnosti (žalovaný svojou činnosťou nepochybne napĺňa aj požiadavku uspokojovania verejného záujmu spočívajúcu v spoľahlivej dodávke energií a zabezpečovania jej prepravy samotnej prevádzkovej budove a tiež pre obyvateľov sídliska centrum vo Vrútkach). V takomto prípade až o momentu ustanovenia upravujúce oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam začnú byť aktuálne a začnú pôsobiť. Keďže platí zásada, že režim právneho vzťahu sa riadi podľa právnych predpisov, ktoré boli platné ku dňu ich vzniku, určenie obsahu a rozsahu oprávnení žalovaného bolo treba posúdiť podľa zák. č. 79/1957 Zb., ktorý bol účinný do 1.7.1998 a nie podľa zák. č. 251/2012 Z.z. Oprávnenia energetických podnikov a tomu zodpovedajúce obmedzenia vlastníckeho práva podľa zák. č. 79/1957 Zb. boli tzv. zákonnými vecnými bremenami, ktoré sa nezapisovali do pozemkových kníh či katastra nehnuteľnosti a pôsobili automaticky ex officio. Keďže v čase prevodu vlastníctva štátu na inú fyzickú osobu, stavba trafostanice už bola postavená (nie na cudzom pozemku), žalovanému logicky oprávnenie stavať trafostanicu na cudzej nehnuteľnosti už vzniknúť nemohlo, a preto v tomto prípade nemôže byť smerodajná a mať právny význam ani rozloha trafostanice. Napokon fyzická osoba, ktorá nadobudla nehnuteľnosti do vlastníctva na základe privatizácie štátneho majetku, ako aj žalobca, museli mať vedomosť o tom, že v prevádzkovej budove sa nachádza trafostanica patriaca žalovanému, že táto slúži na uspokojovanie verejného záujmu a že žalovanému priamo zo zákona vzniká oprávnenie prevádzkovať zariadenie trafostanice a vstupovať a vchádzať v rámci prevádzky na príchodové a príchodové cudzie nehnuteľnosti.

Dovolací súd zároveň uviedol, že v novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

5. Krajský súd uznesením č.k. 5Co/71/2019-467 zo dňa 26. júla 2019 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Po rozhodnutí odvolacieho súdu žalobca podal Ústavnému súdu SR ústavnú sťažnosť pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a porušenia práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré sťažovateľka videla v tom, že krajský súd ako súd odvolací nerozhodol podľa § 390 CSP sám. Hoci krajský súd už raz rozhodnutie okresného súdu zrušil, po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR konal o odvolaní proti novému rozhodnutiu okresného súdu, no napriek tomu opätovne zrušil rozhodnutie okresného súdu (nové, v poradí druhé meritórne rozhodnutie) a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Ústavný súd SR nálezom I. ÚS 52/2020-51 zo dňa 16. apríla 2020 rozhodol, že základné právo spoločnosti Walden, s.r.o. podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/71/2019-467 z 26. júla 2019 bolo porušené. Základné práva spoločnosti Walden, s.r.o., podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/71/2019-467 z 26. júla 2019 boli porušené. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/71/2019-467 z 26. júla 2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie. Spoločnosti Walden, s.r.o., priznáva finančné

zadosťučinenie v sume 1.000,- eur, ktoré jej je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť spoločnosti Walden, s.r.o., trovy konania v sume 533,88 eur na účet jej právnej zástupkyne Mgr. Eleny Szabóovej, Y. L. X, L. X., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovuje.

Ústavný súd okrem iného uviedol, že lehoty pri rozhodovaní krajského súdu v okolnostiach tejto veci nemožno považovať za neprimerané, avšak Ústavný súd musí konštatovať, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu z 26. júla 2019 vo významnej miere ovplyvnilo dĺžku konania. Krajský súd ust. § 390 CSP bez uvedenia dôvodov ignoroval a napriek jeho výslovnému zneniu, ktoré nepripúšťa vo veci inú možnosť, ako povinnosť krajského súdu, aby sám vo veci rozhodol, napadnutým uznesením rozsudok okresného súdu opätovne zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Ústavný súd konštatuje, že v dôsledku uvedeného postupu krajského súdu nebol dosiahnutý účel zakotvený v § 390 CSP, ktorým je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci, ale naopak, priebeh konania pri rozhodovaní vo veci samej sa opätovne spomalil.

7. Prejednávaná vec sa tým dostala do štádia preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom. Pre odvolací súd sa stal záväzný právny záver vyslovený jednak v náleze Ústavného súdu SR I. ÚS/52/2020-51 a právny záver vyslovený v zrušujúcom uznesení Najvyššieho súdu SR č.k. 6Cdo/98/2017-455 zo dňa 31. januára 2019.

8. Žalobca v podanom odvolaní nesúhlasil so zamietajúcim rozsudkom súdu prvej inštancie. Zdôraznil, že žiadal súd, aby rozhodol o povinnosti žalovaného vypratať nebytový priestor o výmere 62,95 m², nachádzajúci sa v prevádzkovej budove č. súp. XXXX, zapísanej Okresným úradom v Martine, katastrálnym odborom na LV č. XXXX pre k.ú. E., postavenej na parcele KN-C 662/17 k.ú. E. o výmere 64 m² - zastavané plochy a nádvoria. Súčasne žiadal zaviazat' žalovaného na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil skutočnosťou, že je vlastníkom prevádzkovej budovy č. súp. XXXX postavenej na parcele KN-C č. 662/17 k.ú. E. a zapísanej na LV č. XXXX, vydanom Okresným úradom Martin, katastrálnym odborom, ktorú žalovaný užíval na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov s účinnosťou od 27.4.2011 ako nájomca, a to 32,92 m² z titulu nájmu podľa zmluvy o nájme nebytových priestorov a 30 m² žalovaný užíva podľa čl. 1 ods. 3 a 5 tejto zmluvy ako oprávnený zo zákonného vecného bremena. Navrhovateľ listom zo dňa 14.9.2011 dal výpoveď vyššie uvedenej zmluvy o nájme nebytových priestorov v 3-mesačnej výpovednej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 písm. b) zmluvy, podľa ktorého nájomca skončí výpoveďou. Výpoveď žalovaný prevzal 19.9.2011. Žalobca poukázal na zák. č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvoде a spotrebe elektriny v znení neskorších predpisov účinného do 1.7.1998, podľa ktorého príslúcha oprávnenie stavať a prevádzkovať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenej stavby elektrické vedenie. Podľa § 22 tohto zákona museli byť splnené dve podmienky, a to, že trafostanica musela byť postavená a prevádzkovaná podľa vtedy platných predpisov a muselo ísť o malú trafostanicu do rozlohy 30 m² s príslušenstvom. Rozhodnutím odboru pre výstavbu rady Mestského národného výboru v Martine č. Výst/2783/75, ev. č. 212/75 zo dňa 15.8.1975 (v tom čase príslušný stavebný úrad) bolo vydané povolenie stavebníkovi Okresný národný výbor - odbor výstavby - Stavoinvesta v Martine na stavbu Trafostanica TS4 Vrútky - centrum II. Podľa kolaudačného rozhodnutia Mestského národného výboru, odbor územného plánovania, architektúry, vodného hospodárstva, energetiky, poľnohospodárstva a lesníctva v Martine č. j. 1518/77/Tč zo dňa 2.8.1977 bolo povolené užívanie stavby Trafostanica TS4 sídlisko Vrútky - centrum II. schválenej stavebným povolením č.j. 2783/75, ev. č. 212/75 zo dňa 15.8.1975. Na základe hospodárskej zmluvy č. 2/1977 o prevode správy národného majetku § 347 Hospodárskeho zákonníka, Okresný národný výbor Martin ako odovzdávajúca organizácia previedla správu na preberajúcu organizáciu Stredoslovenské energetické závody Martin, Trafostanica TS4 ku dňu 1.10.1977. Okresný súd dospel k názoru, že pre posúdenie otázky bol rozhodujúci pre súd stav v čase rozhodovania v zmysle § 154 O.s.p. Poukázal na právnu úpravu podľa zák. č. 251/2012 Z.z. účinného od 1.9.2012. Súd dospel k záveru, že právo vecného bremena v prospech žalovaného vzniklo na základe ust. § 11 ods. 1 písm. g) zák. č. 251/2012 Z.z., podľa ktorého držiteľ povolenia alebo ním poverená osoba môže v nevyhnutnom rozsahu a vo verejnom záujme vykonávať na cudzích nehnuteľnostiach povolenú činnosť na energetických zariadeniach alebo na plynárenských zariadeniach potrebných na zabezpečenie prevádzky, sústavy alebo siete, ktorých výstavba bola povolená podľa stavebných predpisov. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd skúmal podmienky existencie vecného bremena podľa zák. č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvoде a spotrebe elektriny v znení neskorších predpisov účinného do 1.7.1998. Okresný súd Martin bez toho, že by sa akokoľvek zaoberal právnou úpravou podľa zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozhodol v napadnutom rozsudku podľa zákonnej úpravy nastolenej týmto zákonom.

Všeobecné súdy sú v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj podľa § 1 a 6 O.s.p. povinné garantovať ochranu ústavných práv účastníkov konania. Ak by mala byť na danú vec právne aplikovaná zákonná úprava podľa § 11 ods. 1 písm. g), § 11 ods. 8, § 96 ods. 4 zák. č. 151/2012 Z.z., tak žalobca tvrdí, že jej aplikáciou dochádza k neprimeranému zásahu do jeho práv. Ešte pred nadobudnutím účinnosti citovaného zákona a jeho ustanovení, ktorým je neprimerane a v rozpore s čl. 20 ods. 1, 4 Ústavy SR obmedzené jeho vlastnícke právo, bolo v zmysle zákonnej úpravy podľa § 22 ods. 1 písm. a) zák. č. 79/1957 Zb. nepochybné, že žalobca mal právo domáhať sa vypratania predmetných nehnuteľností a že žalovaný nemal žiadny právny titul na ich užívaní. Odvolateľ v dodatku k odvolaniu zdôraznil, že súd v rozsudku nevyslovil jednoznačný právny záver, ku ktorému konkrétnemu dňu malo dôjsť k vzniku zákonného vecného bremena, na základe akej právnej skutočnosti a k akej výmere a súd sa nezaoberal posúdením nájomnej zmluvy, jej platnosti a právnym následkom tak vzniku, ako aj ukončenia zmluvného vzťahu. Pokiaľ súd vyvodzuje vznik vecného bremena z ust. § 11 ods. 1 písm. g) zák. č. 251/2012 poukazuje navrhovateľ na to, že predmetné zákonné ustanovenie pojednáva o vykonávaní činnosti, avšak nie o právach k nehnuteľnosti, už vôbec nie o vzniku práv k cudzím nehnuteľnostiam. Navrhol preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové rozhodnutie a vyslovenie záväzného právneho názoru, alternatívne, aby odvolaním napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie a podľa zásad procesného úspechu žalobcu rozhodne aj o náhrade trov konania.

9. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný. Zdôraznil, že predmetné energetické zariadenie nadobudli Stredoslovenské energetické závody, š.p., Žilina na základe hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku č. 2/1977 zo dňa 12.10.1977 ako právny predchodca SSE - D, a.s. a v jeho nadobudnutiach ho spravuje a má ho zaradené v evidencii svojho majetku HIM 37891. O tomto úkone bol vykonaný zápis o odovzdaní a prevzatí stavby zo dňa 18.2.1977. Technologické zariadenie bolo vybudované za účinnosti zák. č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvode a spotrebe elektriny, v zmysle ktorého energetickým podnikom prislúchalo oprávnenie stavať a prevádzať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenia stavby elektrické vedenia, ako i malé trafostanice do rozlohy 30 m² s príslušenstvom, najmä zriaďovať na nehnuteľnostiach podperné body, prepnúť nehnuteľnosti vodičmi a umiestňovať v nich vedenie. V zmysle § 22 uvedeného zákona uvedené oprávnenie viazne na dotknutej nehnuteľnosti ako vecné bremeno, a teda povinnosťou vlastníka dotknutej nehnuteľnosti bolo trpieť výkon uvedený v oprávnení. Takéto vecné bremeno vzniklo priamo zo zákona ako následok vydania stavebného povolenia, teda je so stavebným povolením spojené. Podmienky a dôvodnosť vydania stavebného povolenia skúmajú príslušné stavebné úrady. Ak by neboli splnené podmienky určené zákonom, a teda by nedošlo k dohode, bolo možné postupovať v zmysle § 27 ods. 1, a to nehnuteľnosti a práva vyvlastniť. Avšak k takejto dohode došlo na základe hospodárskej zmluvy medzi Okresným národným výborom Martin a Stredoslovenskými energetickými závodmi, š.p., o prevode správy vo vzťahu k predmetnej stavbe. Nakoľko vyvlastnenie medzi socialistickými organizáciami zákon neprípúšťal, táto dohoda bola podkladom vzniku oprávnenia v zmysle uvedeného ustanovenia v spojitosti s ust. § 22 ods. 3, na základe ktorého oprávnenia podľa ods. 1 nadobúdajú organizácie štátneho socialistického sektora aj nadobudnutím správy. I keď bol uvedený zákon č. 79/1957 Zb. zákonom č. 70/1998 Z.z. o výrobe, rozvode a spotrebe elektriny zrušený, v zmysle § 42 ods. 2 oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostali nedotknuté, tak isto podľa zák. č. 656/2004 Z.z. ustanovenie § 69 ods. 10 oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam ako je obmedzenia ich užívania, zostali nedotknuté. V uvedenej veci je dôležité upozorniť na situáciu, ktorá vznikla počas privatizácie národného majetku a s tým spojeným nadobudnutím predmetnej nehnuteľnosti, v ktorej sa nachádza energetické zariadenie trafostanice do vlastníctva fyzickej osoby v zmysle zák. č. 427/1990 Zb. v znení zák. č. 541/1990 Zb., keď bola predmetom verejnej dražby. Ďalej žalobca zdôrazňuje aplikáciu súčasne platného zákona o energetike, kde podľa § 11 ods. 1 písm. g) zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike je SSE - D, a.s., oprávnená vykonávať na cudzích nehnuteľnostiach povolenú činnosť na elektroenergetických zariadeniach potrebných na zabezpečenie prevádzky, sústavy alebo siete, ktorých výstavba bola povolená podľa stavebných predpisov. SSE - D, a.s., je držiteľom licencie na podnikanie v elektroenergetike a držiteľovi licencie prislúcha vymedzený rozsah práv a povinností pri vykonávaní svojich činností, ktoré vykonáva vo verejnom záujme. Povinnosti zodpovedajúce oprávneniam podľa ods. 1 sú vecnými bremenami spojenými s vlastníctvom nehnuteľnosti. K zmene obsahu vecného bremena zo zákona môže dôjsť jedine zmenou právnej normy, ktorá toto vecné bremeno zakladá. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil.

10. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v rámci kompetencii vyplývajúcich z ust. § 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, viazaný právnym záverom dovolacieho súdu podľa § 455 CSP, prejednal odvolanie podané žalobcom a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj súvisiace konanie v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie, a pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Žiline (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1,3 CSP). Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa zásad uvedených v ust. § 380 ods. 1,2 CSP dospel k názoru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

11. Odvolateľ vo svojom odvolaní vytyka nesprávnosť prvostupňového rozhodnutia, ktoré zamietlo žalobu o vypratanie predmetnej nehnuteľnosti. Predovšetkým, že v konaní neboli vyriešené otázky, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné. Najmä, ak stavba nespĺňa kritéria malej trafostanice do rozlohy 30 m², nemohlo vzniknúť obmedzenie vlastníka dotknutej nehnuteľnosti, lebo výmera bola určená priamo zákonom bez možnosti odchýlok (§ 22 ods. 1 písm. a) zák. č. 79/1957 Zb.). Preto, ak na strane žalovaného nevzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa zák. č. 79/1957 Zb., nemohlo ani platne prejsť, resp. zostať nedotknuté na podklade prechodných ustanovení nových právnych predpisov. Nebola daná odpoveď ani na to, z čoho súd odvodzuje vznik vecného bremena, aký právny titul užívania nehnuteľnosti mal žalovaný pred účinnosťou zák. č. 251/2012 Z.z. a nedal odpoveď ani na to, aký bol podľa neho právny režim medzi žalobcom a žalovaným v období do uzatvorenia nájmovej zmluvy a po skončení nájmu nebytového priestoru, t.j. od 31.12.2011. Tiež nebola daná odpoveď na základnú otázku, a to otázku momentu vzniku zákonného vecného bremena.

12. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia, celého spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedli strany sporu v rámci odvolacieho konania, konštatuje, že z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by v roku 1975, kedy bolo vydané Odborom výstavby a vodného hospodárstva rady Mestského národného výboru v Martine rozhodnutie o povolaní stavby Trafostanice TS4 Vrútky - centrum, resp. v roku 1977, kedy bola stavba dokončená a bolo vydané kolaudačné rozhodnutie, išlo o stavbu na cudzom pozemku, resp. o stavbu na cudzej nehnuteľnosti. V tomto období preto žalovanému, resp. jeho právnenému predchodcovi žiadne vecné bremeno zodpovedajúce oprávneniam podľa § 22 ods. 1 zák. č. 79/1957, včítane oprávnenia stavať na cudzích nehnuteľnostiach malé stavby do rozlohy 30 m², vzniknúť nemohlo. Odvolací súd zo spisového materiálu mal preukázané, že stavba - prevádzková budova súp. č. XXXX, v ktorej sa nachádza aj predmetná trafostanica a pozemok parc. č. 662/9 o výmere 1.454 m², na ktorej stojí uvedená stavba, previedol štát v rámci privatizácie národného majetku podľa zák. č. 427/1990 Zb. o prevode vlastníctva štátu k niektorým veciam na právnické alebo fyzické osoby vo verejnej dražbe, konanej 15.8.1991 do vlastníctva fyzickej osoby (Ing. W. D.). Týmto momentom, teda od 15.8.1991, tak ako uviedol aj dovolací súd - Najvyšší súd SR, nepochybne nastal stav, že trafostanica sa nachádza v cudzej nehnuteľnosti, a teda došlo k naplneniu zákonnej požiadavky, ktorá je predpokladom vzniku oprávnení prislúchajúcich žalovanému v podobe vecného bremena viazaneho na dotknutej nehnuteľnosti. Žalovaný svojou činnosťou nepochybne napĺňa aj požiadavku uspokojovania verejného záujmu spočívajúcu v dodávke energii a zabezpečovania jej prepravy v samotnej prevádzkovej budove a tiež pre obyvateľov sídliska Centrum vo Vrútkach. Keďže platí, že režim právneho vzťahu sa riadi a posudzuje podľa právnych predpisov, ktoré boli platné ku dňu ich vzniku, určenie obsahu a rozsahu oprávnení žalovaného je treba posúdiť podľa zák. č. 79/1957 Zb., ktorý bol účinný do 1.7.1998 a nie podľa zák. č. 251/2012 Z.z., ako to posúdil súd prvej inštancie. Ako uviedol dovolací súd a odvolací súd sa s tým len mohol stotožniť, oprávnenia energetických podnikov a tomu zodpovedajúce obmedzenia vlastníckeho práva podľa zák. č. 79/1957 Zb. boli tzv. zákonnými vecnými bremenami, ktoré sa nezapisovali do pozemkových kníh, či katastra nehnuteľnosti a pôsobili automaticky ex officio. Keďže v čase prevodu vlastníctva štátu na inú fyzickú osobu, stavba trafostanice už bola postavená (nie na cudzom pozemku), žalovanému logicky oprávnenie stavať trafostanicu na cudzej nehnuteľnosti už vzniknúť nemohlo, a preto v tomto prípade nemôže byť smerodajná a mať právny význam ani rozloha trafostanice. Napokon, fyzická osoba, ktorá nadobudla nehnuteľnosť do vlastníctva na základe privatizácie štátneho majetku, ako aj žalobca, museli mať vedomosť o tom, že v prevádzkovej budove sa nachádza trafostanica patriaca žalovanému, že táto slúži na uspokojovanie verejného záujmu a že žalovanému priamo zo zákona vzniká oprávnenie prevádzkovať zariadenie trafostanice a vstupovať a vchádzať v rámci prevádzky na príchodové a príchodové cudzie nehnuteľnosti.

13. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol, opätovne potvrdil, aj keď čiastočne v zmysle právneho názoru a pokynov dovolacieho súdu modifikoval právne závery k okolnostiam vzniku vecného bremena. Uvedené v konečnom dôsledku, ale nič nemení na skutočnosti, že žaloba o vypratanie nehnuteľnosti bola zamietnutá správne. V tejto súvislosti odvolací súd podotýka, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (III. ÚS 314/2018, I. ÚS 331/2019).

14. Žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, preto mu podľa ust. § 255 ods. 1 CSP nepatrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca bol úspešný v dovolacom konaní a za toto konanie má nárok na náhradu trov v plnom rozsahu. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

15. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)